

## Zdenka Lechner (1918. – 2017.)

Dana 11. rujna 2017. godine preminula je u Zagrebu u stotoj godini života Zdenka Lechner, istaknuta hrvatska etnologinja i muzealka. Brojna obitelji, članovi Hrvatskog etnološkog društva i prijatelji svih generacija ispratili su sa sjetom i suzama, tiho i dostojanstveno našu dragu Zdenku na mirogojsko počivalište 15. rujna 2017. godine.

Zdenka Lechner rođena je u Osijeku 5. kolovoza 1918. godine. U Zagrebu je završila realnu gimnaziju te studirala pravo. Tijekom Drugog svjetskog rata radila je kao poštanska službenica. Nakon rata na zagrebačkom Filozofskom fakultetu studirala je i 1953. diplomirala XIII. antropogeografsku grupu predmeta (geografija, etnologija i nacionalna povijest). U Muzeju Slavonije u Osijeku radila je od 1951. do 1965. kao prva školovana etnologinja, kustosica i vrsna terenska istraživačica. Obradila je etnografiju Slavonije, Baranje i Srijema te prikupila brojnu i vrijednu muzejsku građu. Stvorila je mrežu nadasve zauzetih muzejskih suradnika (J. Mihačević, L. Karalić, S. Brdarić, J. Zlatarić, I. Čakalić, S. Bahert i dr.) koji su pomagali u prikupljanju i rekognosciranju vrijedne građe, ali i kao posrednici s lokalnim zajednicama. Uza sve muzejske poslove, Zdenka Lechner bila je angažirana suradnica na prikupljanju podataka za *Etnološki atlas*. Nakon Osijeka dio radnog vijeka, od 1965. do 1977. godine, radila je u Etnografskom muzeju u Zagrebu u zvanju više kustosice, voditeljice Odsjeka nošnji Slavonije, Baranje i Srijema. Na svom muzejskom poslu istraživala je materijalnu kulturu obrađujući pozornost na nematerijalne aspekte vještina izrade i prenošenja znanja (posebice u okviru tema poput lončarstva, tekstilnog rukotvorstva i odijevanja, ukrašavanja tikvica). Istraživala je i nematerijalnu kulturu, posebno o duhovskim običajima ljelja ili o pokladnim običajima, naročito u Baranji. Na temelju istraživanja priredila je čitav niz značajnih izložaba, a na mnogima je bila i suradnica. Izradila je idejne koncepcije za stalne postavbe u Muzeju Požeške kotline (Gradski muzej Požega), Etnografskom muzeju u Splitu, Gradskom muzeju Vukovar, Muzeju Brodskog Posavlja i dr. Od 1954. do 1994. objavila je sedamdeset i pet radova u stručnim časopisima, zbornicima, monografijama i katalozima te niz drugih tekstova (enciklopedijske natuknice, novinske članke itd.). Obavljala je razne funkcije u Hrvatskom etnološkom društvu, posebno ističemo funkciju predsjednice u razdoblju od 1963. do 1965. godine. Kao vrsna organizatorica istaknula se u pripremi i provedbi 1. kongresa Etnološkog društva Jugoslavije u Osijeku (1958.). U sjećanjima svojih suradnika, ali i brojnih generacija, zapamćena je kao suradnica niza

folklornih manifestacija, npr. Međunarodne smotre folkloru u Zagrebu, Vinkovačkih jeseni, Đakovačkih vezova itd. Radila je na popularizaciji struke pa je tako u suradnji s Damirom Klasičekom objavila trinaest tematskih zidnih kalendara u kojima je obradila riječju i slikom važne pojave iz tradicijske kulture i života. Sudjelovala je u realizaciji etnoloških filmova s Milovanom Gavazzijem, Andrijom Stojanovićem, a kasnije i u suradnji s Hrvatskom televizijom. Za svoj rad dobila je niz medalja, pohvala, povelja, diploma i priznanja. Iako umirovljena, nije bila zaboravljena od svojih suradnika, koji su prepoznali njezinu utemeljiteljsku ulogu u etnološkoj i muzeološkoj djelatnosti na području Slavonije, Baranje i Srijema. Hrvatsko etnološko društvo, u znak priznanja za doprinos struci, a povodom njezina osamdesetog rođendana, posvetilo joj je znanstveno-stručni skup i tematski broj časopisa *Etnološka tribina* za 1998. godinu. Godine 2000. dodijeljeno joj je priznanje za osobita postignuća u kulturi Grada Osijeka i najzad 2005. nagrada Osječko-baranjske županije za životno djelo. Svojim komunikacijskim vještinama i toplinom uvijek je okupljala sve generacije, pa i sasvim mlade etnologe i etnologinje, često još studente, na koje je nesebično prenašala svoja znanja i davala potporu u radu. Zdenkina smrt, iako u visokim godinama, duboko je dirnula sve koji su je poznavali, posebno veliki broj suradnika, poznanika i prijatelja iz istočne Hrvatske, iz njezine Slavonije, Baranje i Srijema. Povodom njezine smrti Hrvatska radiotelevizija prikazala je dokumentarni film te emitirala dvije radijske emisije. Naša draga Zdenka ostat će u trajnom pamćenju svih generacija etnologa kao primjer zauzetoga rada u struci i za struku te kao uzor ljubavi i poštovanja prema tradicijskoj kulturi hrvatskog sela i svome narodu.

Tihana Petrović Leš